



જ્ઞાન • પ્રેરણા • સમર્પણ

કૃત સંકલ્પ

Vol.16-17* Issue : 478, 05th March - 2023* કુલ પાના ૨૦* અંક કિંમત રૂ. - ૫.૦૦

વિકસિત ગુજરાત કે દેવાળિયું ગુજરાત ?

હવે પીએમ મોદી અને ભાજપના સામ્રાજ્યમાં પ્રથમવાર મોટી તિરાડ દેખાવા લાગી છે
વિધાનસભામાં રેકૉર્ડ બહુમતીથી જીત્યા બાદ માધવસિંહ મુખ્યમંત્રીપદ ગુમાવે છે...

ભાજપ સરકારની બીબીસીને નિર્લજ્જ ધાકધમકી





હોળી અને ધુળેટી પર્વની આપ સૌને ખૂબ ખૂબ શુભકામના.



સંપાદક અને પ્રકાશક

હસમુખ પટેલ

સહ સંપાદક

ડૉ. મનિષ દોશી

વિજય દવે

RNI No. : 70957/1998

L-5/131/GAMC/1720/2021-23

વર્ષ : ૧૬-૧૭

સળંગ અંક : ૪૭૮

5, March - 2023

રજિ. કાર્યાલય

કૃત સંકલ્પ ટ્રસ્ટ,

મંગલપ્રભાત બિલ્ડિંગ,

સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ પાસે, મિરઝાપુર,

અમદાવાદ

E-mail : krutsankalp2015@gmail.com

લવાજમ : વાર્ષિક રૂ.૨૫૦, દ્વિવાર્ષિક : રૂ.૪૫૦

ટાઈપ સેટિંગ-લેઆઉટ :

વિજય સોલંકી, મનોજ પાટીલ

મુદ્રક : પાયલ પ્રિન્ટર્સ, ઈન્કમેટેક્સ,

આશ્રમરોડ, અમદાવાદ.

પ્રમુખશ્રીનો સંદેશ



તાજેતરમાં છત્તીસગઢનાં પાટનગર રાયપુરમાં સંપન્ન થયેલાં કોંગ્રેસનાં મહાઅધિવેશનમાં રાજકીય, આર્થિક અને આંતરરાષ્ટ્રીય બાબતો પર સઘન ચર્ચા-વિચારણા થઈ હતી અને મહત્વના ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યા હતા. આ મહાઅધિવેશનમાં પ્રજાને સાથે રાખીને લોકશાહી પરંપરા અને બંધારણ અનુસાર કામ કરવાનો સંકલ્પ કરવામાં આવ્યો છે.

આ કોંગ્રેસ મહાઅધિવેશનમાં કોંગ્રેસના પૂર્વ અધ્યક્ષા અને વરિષ્ઠ નેતા શ્રીમતી સોનિયા ગાંધીએ કરેલા નિવેદનને તરોડી-મરોડીને રજૂ કરવામાં આવ્યું છે. તેમના નિવેદનને ક્ષેત્ર સંન્યાસ સાથે સાંકળવાની જરૂર નથી. કોંગ્રેસ પક્ષને સોનિયાજીના માર્ગદર્શન અને પ્રેરણાની જરૂર છે. તેઓ પક્ષના સર્વમાન્ય નેતા છે, જેમણે ગરિમા જાળવીને તમામ નિર્ણયો લીધા છે. તેમનું પક્ષમાં અપ્રતિમ યોગદાન રહ્યું છે અને હજુ પણ સોનિયાજીના આશીર્વાદ અને માર્ગદર્શન પક્ષને મળતા રહેશે. સોનિયાજી આખરી શ્વાસ સુધી કોંગ્રેસ માટે કામ કરતાં રહેશે.

ગુજરાત સરકારે સત્તાના મદમાં આવીને કોંગ્રેસને વિપક્ષનું પદ નહીં આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે, જે લોકતાંત્રિક મૂલ્યોની વિરુદ્ધ છે. સરકારે ભલે વિપક્ષના નેતાનું પદ કોંગ્રેસને નથી આપ્યું, પરંતુ કોંગ્રેસ એક સકારાત્મક અને રચનાત્મક વિપક્ષની ભૂમિકા નિભાવવાનું ચાલું રાખશે.

તાજેતરમાં રજૂ કરાયેલાં ગુજરાત સરકારનાં ૨૦૨૩-૨૪ના નાણાકીય વર્ષના બજેટમાં ગુજરાતની પ્રજાને વિકાસ અને પ્રગતિના વાયદાનો અમૃતકાળ દેખાડવાનો સ્પષ્ટ પ્રયાસ થયો છે. આ બજેટ ફક્ત આંકડા અને શબ્દોની માયાજાળ છે અને તેનું ગહન વિશ્લેષણ કરતા જણાશે કે બજેટથી ગુજરાતની પ્રજાને કોઈ લાભ નહીં મળે.

છેલ્લે, હું સમગ્ર કોંગ્રેસ પક્ષ વતી દેશના નાગરિકોને હોળી અને ધૂળોટીની શુભકામનાઓ પાઠવું છું. ૮મી માર્ચે આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિન નિમિત્તે પણ દેશની મહિલાઓની ચોમેર પ્રગતિ માટે પણ અનેક શુભેચ્છાઓ. કોંગ્રેસના પીટ નેતા, પૂર્વ કેન્દ્રીય પ્રધાન, પૂર્વ પ્રદેશ અધ્યક્ષા અને આંધ્રપ્રદેશના પૂર્વ રાજ્યપાલ દિવંગત કુમુદબહેન જોશીની ૧૪મી માર્ચે પ્રથમ પુણ્યતિથિ નિમિત્તે કોંગ્રેસ પક્ષની શ્રદ્ધાંજલી. કોંગ્રેસના પૂર્વ ધારાસભ્ય અને પૂર્વ આરોગ્ય પ્રધાન દિવંગત ડૉ. અનિલ જોશીયારાની ૧૪ માર્ચે પ્રથમ પુણ્યતિથિ નિમિત્તે હું સમગ્ર કોંગ્રેસ પક્ષ વતી હૃદયપૂર્વકની શ્રદ્ધાંજલી આપું છું.

જય જય ગરવી ગુજરાત...

જગદીશ ઠાકોર

પ્રમુખ, ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ



વિકસિત ગુજરાત કે દેવાળિયું ગુજરાત ?

કહેવાતા વિકાસના પંથે આગળ વધતી ગુજરાત સરકારનું જાહેર દેવું પણ ઝડપથી આગળ વધી રહ્યું છે. છેલ્લાં એક જ વર્ષમાં ગુજરાત સરકારના જાહેર દેવામાં રૂ.૨૪૦૫૧ કરોડનો વધારો થયો છે. આ વર્ષે રાજ્ય સરકારનું દેવું વધીને ચાર લાખ કરોડથી વધુ થઈ ગયું છે. દરેક ગુજરાતીના માથે રૂ.૬૬,૦૦૦નું દેવું છે. ગુજરાત સરકારના બજેટ કરતાં જાહેર દેવું દોઢ લાખ કરોડ વધુ છે, જેની ચિંતા શાસક પક્ષને છેજ નહીં. જો આજ પરિસ્થિતિ રહી તો ગુજરાતનો એકે એક નાગરિક દેવાના ભાર તળે આજીવન જીવતો રહેશે.

ગુજરાતના અર્થતંત્ર માટે રાજ્ય સરકારનો પ્રચાર ઢોલ-નગારાં વગાડીને કરાય છે. જ્યારે વિકાસના નામે ગુજરાત સરકાર દેવામાં વધારો કરી રહી છે. ગુજરાત સરકારે વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦ સુધી રૂ.૮૬,૧૨૦ કરોડ વ્યાજ પેટે ચૂકવ્યા છે. વર્ષ ૨૦૧૬ થી ૨૦૨૧ સુધી ગુજરાત સરકારે રૂ.૧,૪૪,૮૫૧ કરોડની લોન લીધી છે. લોકસભામાં નાણાં મંત્રાલયે રજૂ કરેલા રિપોર્ટ મુજબ વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨માં ગુજરાત સરકારનું જાહેર દેવું રૂ.૩,૨૮,૭૩૪ કરોડ હતું, જે વધીને વર્ષ ૨૨-૨૩માં રૂ. ૪,૦૨,૭૮૫ કરોડ થયું છે. વર્ષ ૧૯૮૬માં ગુજરાત સરકારનું દેવું ફક્ત ૧૪,૮૦૦ કરોડ હતું. દેશમાં જાહેર દેવામાં ગુજરાત ૭માં ક્રમે છે. એટલે ગુજરાતનો દેવામાં જેમ વિકાસ થયો છે તેવો જ દેશનો વિકાસ થયો છે તેમ કહી શકાય.

છેલ્લા ત્રણેક વર્ષમાં ગુજરાત સરકારના જાહેર દેવામાં ૮.૪૨ ટકાનો વધારો થયો છે. જો સરકાર એમ કહેતી હોય કે કરવેરાની આવકમાં વધારો થયો છે તો દેવું કરવાની શા માટે જરૂર પડે છે ? વર્ષ ૨૨-૨૩માં રાજ્ય સરકારનું બજેટ રૂ. ૨,૪૩,૮૬૫ કરોડ હતું. સરકારના બજેટ કરતાં જાહેર દેવું દોઢ લાખ કરોડ રૂપિયા વધુ છે. ગુજરાતમાં જાહેર દેવું ઘટવાને બદલે કેમ વધી રહ્યું છે. તે મોટો સવાલ છે. દેવું ચૂકવવા માટે રકમ કેવી રીતે એકઠી

કરવી તેની સરકાર પાસે કોઈ યોજના નથી. સરકારની નીતિ “દેવું કરીને ધી પીઓ”ની છે. જ્યારે ગુજરાત સરકારનું કહેવું છે કે રાજ્ય સરકારનું જાહેર દેવું બે વર્ષમાં રૂ.૮૦ હજાર કરોડથી વધી રૂ.૪.૮૦ લાખ કરોડ થશે.

બજેટની ખાધ નિવારવા એસેટ મોનેટાઈઝેશન સાથે નોન સ્ટ્રેટેજિક અને કોમર્શિયલ ચાલતા જાહેર સાહસોના ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટની દિશામાં રાજ્ય સરકાર પ્રયત્ન કરશે. જીએસએફસી, જીએનએફસી, જીસીએલ, જીઆઈપીસીએલ, જીએમડીસી, ગુજરાત ગેસ લિ., જીએસપીએલ જેવી નફો કરતી કંપનીઓમાં ગુજરાત સરકાર ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટ કરવાનું વિચારી શકે.

વિધાનસભામાં ૧૫૬ બેઠકો સાથે સત્તાના સૂત્રો સંભાળ્યા છે તેવી ભાજપની સરકારે પાંચ સ્તંભ આધારિત બજેટ રજૂ કર્યું છે. નાણાં મંત્રીએ પાંચ વર્ષમાં પાંચ સેક્ટરોમાં ૧૫ લાખ કરોડ ખર્ચવાના રૂપકડાં શબ્દોથી અલંકારિત વિઝન ડોક્યુમેન્ટ જાહેર કર્યા છે. બજેટમાં અમૃત તકાળની વાતો થઈ છે, પરંતુ લોકોના ભાગે અમૃત આવ્યું નથી. ખેડૂતોના દેવાં કે યુવાનોને નોકરીના મુદ્દે બજેટમાં શૂન્યાવકાશ છે. જૂની પેન્શન યોજના શરૂ થવાના કર્મચારીઓના અરમાન પણ તૂટી ગયા છે.

રાજ્યમાં મોંઘવારીએ સીમાડા વટાવી દીધાં છે. પેટ્રોલ-ડીઝલના ભાવ ઘટતા નથી. ખાદ્યતેલોના ભાવમાં સતત વધારો થઈ રહ્યો છે. અનાજ અને કઠોળના ભાવ દિવસ-રાત વધે છે. બેરોજગારી ઘટતી નથી. ખેડૂતોના પ્રશ્નો ઉકેલાતા નથી તેવા સમયે સરકારના ૨૦૨૩-૨૪ના વર્ષના બજેટમાં કેટલીક યોજનાઓ આભાસી દેખાઈ રહી છે. તીવ્ર ગતિએ વિકાસ થઈ રહ્યો હોવાના પોકળ દાવા થઈ રહ્યાં છે, પરંતુ લોકોનું જીવનધોરણ ઊંચું આવતું નથી. કોરોના સંક્રમણના સમયમાં હાયર મિડલ ક્લાસ એ મિડલ ક્લાસની વ્યાખ્યામાં આવી ગયો છે, જ્યારે મિડલ ક્લાસ બીપીએલની રેખામાં અંકિત થયો છે.

વિધાનસભામાં સરકાર મોટા ઉપાડે જાહેરાતો કરે

ગુજરાતમાં છેલ્લાં આઠ વર્ષમાં પોકસોના ગુનામાં ૩૯૮.૫ ટકાનો વધારો થયો છે, આઠ વર્ષમાં પોકસોના કુલ ૧૪,૫૨૨ ગુના નોંધાયા છે, જેમાંથી માત્ર ૨૩૧ ગુના જ પુરવાર થયા છે, બાળકીઓ પર દુષ્કર્મના કેસમાં આરોપીઓને સજા કરવાનો દર માત્ર ૧.૫૯ ટકા છે, વર્ષ ૨૦૨૧ના અંત સુધીમાં ૧૨,૬૪૭ કેસ પેલિંગ હોવાનો આંકડો જાણવા મળ્યો છે...

છે, પણ પ્રજાકીય કામો પાછળ પૂરતો ખર્ચ પણ કરતી નથી. છેલ્લા બે વર્ષના આંકડા પરથી એવું તારણ બહાર આવ્યું છે કે બજેટમાં સરકારે વિવિધ વિભાગોમાં નાણાંકીય જોગવાઈ કરી તેના કરતાં ઓછા નાણાં ફાળવ્યાં. એટલું જ નહીં સરકાર એક બાજુ સરકારી તાયફાઓ પાછળ કરોડોનો ધુમાડો કરે છે જ્યારે બીજી બાજુ પ્રજાલક્ષી કામો પાછળ પૂરતી રકમ વપરાય તે પ્રત્યે ઝાઝું ધ્યાન આપતી નથી. છેલ્લાં બે વર્ષના બજેટના આંકડા પરથી જાણવા મળે છે કે નર્મદા એ ગુજરાતની જીવાદોરી સમાન છે, ખેડૂતોથી માંડીને ગુજરાતની જનતાને, પાણીની તરસ દૂર કરવાની જેના માટે જવાબદારી છે તે નર્મદા વિભાગને સરકારે બજેટમાં જોગવાઈ કરી તેનાં કરતાં રૂ.૪,૪૪,૦૯૮ લાખ ઓછા ફાળવ્યા હતા. ભાજપ સરકારે યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડને બજેટમાં કરેલી જોગવાઈ કરતાં રૂ.૧૫,૬૬૪ લાખ ઓછા ફાળવ્યા હતા. ગુજરાતમાં ટૂરિઝમ વધારવા ‘કુછ દિન તો ગુજારો, ગુજરાત મેં’ સૂત્રનો પ્રચાર કરનારાઓએ પ્રવાસન વિભાગને રૂ.૧,૧૬,૬૩૮ લાખની ઓછી ફાળવણી કરી હતી. વાહન વ્યવહાર વિભાગને ૫૭,૪૫૬ લાખ, કૃષિ વિભાગમાં ૮૩,૦૩૩ લાખ, પશુપાલન રૂ.૫૩,૫૪૨ લાખ, ગ્રામ વિકાસ રૂ.૩,૩૨,૯૯૨ લાખ, શ્રમ રોજગાર રૂ.૫૯,૯૭૩ લાખ જેટલી રકમનો કાપ મૂક્યો હતો.

નાણાંની ઓછી ફાળવણી કાર્યા પછીય વિવિધ વિભાગોમાં જે પ્રજાલક્ષી કામો કરાવાના હતાં તેની પાછળ પૂરતી રકમ ખર્ચાઈ નથી. શ્રમ, રોજગાર, કલ્પસર, સહકાર, કૃષિ, કાયદા અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગમાં લાખો રૂપિયા વણવપરાયેલા રહ્યા હતાં. આમ બજેટમાં સરકાર જાહેરાતો કરે છે પણ પ્રજા પાછળ નાણાં ખર્ચાતાં જ નથી, આ નાણાં લોકો માટે જો ન વપરાતા હોય તો શું આ કરોડો નાણાંનો ધુમાડો સરકારી તાયફાઓ પાછળ થાય છે? મોટા

ઉપાડે ફક્ત જાહેરાતો થાય છે.

કરવેરા : ગુજરાતમાં જંત્રીના દરોમાં બમણાં વધારા બાદ રાજ્યની પંચાયતો અને પાલિકાઓ વેરા વધારવા માટે તૈયાર થઈ ગઈ છે. રાજ્યના નાના શહેરો અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં આવેલી પંચાયતોની કથળતી હાલત સુધારવા આ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે. રાજ્યની સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓને તેમની આવકના સાધન જાતે ઊભા કરવાના આદેશ પછી સ્થાનિક કક્ષાએ વિવિધ વેરાઓમાં વધારો થવાની શક્યતા છે. જો આમ થશે તો શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના મધ્યમ વર્ગનું જીવન જીવવું મુશ્કેલ બની જશે. આર્થિક રીતે ખખડી ગયેલી સ્થાનિક સંસ્થાઓ તેમના વેરામાં વિક્રમી વધારો કરશે. રાજ્યના નાના શહેરો કે જ્યાં પાલિકાઓનું અસ્તિત્વ છે તેઓ તેમના વેરામાં વધારો કરી શકે છે. રાજ્યની સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં ખર્ચ વધ્યો છે અને આવક ઘટી છે. ત્યારે તેમને કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારની ગ્રાન્ટ પર નિર્ભર રહેવું પડે છે. આ સંજોગો નિવારવા માટે સરકારે સૂચના આપી છે. આવી સંસ્થાઓ જ્યારે વેરા વધારશે ત્યારે સ્થાનિક નાગરિકો પર વધારાનો આર્થિક બોજો ઊભો થઈ શકે છે.

શિક્ષણ : શિક્ષણ એટલે વ્યક્તિમાં તાર્કિક શક્તિનો વિકાસ. માનવ વિકાસ સૂચકાંકમાં તળિયે જઈ રહેલા આપણાં દેશમાં કહેવા માટે તો લોકશાહી છે, પરંતુ અમીર-ગરીબ વચ્ચેનું અંતર વધતું જાય છે. ૨૦૧૪ પછી કેન્દ્ર અને ગુજરાત સરકારે કરોડો ગરીબોને, અજ્ઞાનતા અંધકારમાંથી બહાર કાઢી શકે કે ના કાઢી શકે પણ ‘બાબાઓ’ પોતાની ‘અદૃશ્ય શક્તિ’થી ભૂરૂકી નાંખી લલચાવી રહ્યા છે. અનુચ્છેદ ૫૧ (એચ)માં પ્રત્યેક નાગરિકની ‘વૈજ્ઞાનિક સમજણ અને તપાસ તથા સુધારણાની ભાવના વિકસિત કરવી બંધારણીય ફરજ છે.

શિક્ષકોની ભરતી અને ગ્રાન્ટ મામલે ગુજરાત

સરકારની અણઘડ નીતિને કારણે સામાન્ય પરિવારના બાળકોને શિક્ષણ આપતી ધો.૯ થી ૧૨ની ગ્રાન્ટેડ શાળાઓનું હવે અસ્તિત્વ ખતરામાં છે. ગુજરાતમાં છેલ્લાં ૧૮ વર્ષમાં સરકારની શિક્ષણની ખાનગીકરણની નીતિને લીધે ૨,૬૦૦ જેટલી માધ્યમિક અને ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શાળાઓને કાયમી તાળાં વાગી ગયા છે. ૧૮ વર્ષ પહેલાં ૧૦,૦૦૦ જેટલી ગ્રાન્ટેડ સ્કૂલો હતી જે હવે ૭,૪૦૦ થઈ ગઈ છે. હાલમાં મોટી સંખ્યામાં દર વર્ષે સરકારી શાળાઓ શરૂ થાય છે, ત્યાં સ્ટાફ હોતો જ નથી તે પણ ગ્રાન્ટેડ શાળાઓ બંધ કરવામાં મુખ્ય ભાગ ભજવે છે. સરકારી શાળાઓને પરિણામ કે સંખ્યાનો નિયમ લાગુ પડતો નથી, જ્યારે ગ્રાન્ટેડ શાળાઓમાં શહેરમાં ૩૩ અને ગ્રામ્યમાં ૨૪ કરતાં ઓછી સંખ્યા હોય તો બંધ થાય છે. સરકારી શાળામાં બે કે ત્રણ વિદ્યાર્થી હોય તો પણ સ્કૂલ ચાલે જ્યારે ગ્રાન્ટેડ શાળામાં નિયમ કરતાં એકની ઓછી સંખ્યા હોય તો બંધ કરવી પડે.

કાયદો-વ્યવસ્થા : ગુજરાતમાં છેલ્લાં આઠ વર્ષમાં પોક્સોના ગુનામાં ૩૯૮.૫ ટકાનો વધારો થયો છે. આઠ વર્ષમાં પોક્સોના કુલ ૧૪,૫૨૨ ગુના નોંધાયા છે. જેમાંથી માત્ર ૨૩૧ ગુના જ પુરવાર થયા છે. બાળકીઓ પર દુષ્કર્મના કેસમાં આરોપીઓને સજા કરવાનો દર માત્ર ૧.૫૯ ટકા છે. વર્ષ ૨૦૨૧ના અંત સુધીમાં ૧૨,૬૪૭ કેસ પેન્ડિંગ હોવાનો આંકડો જાણવા મળ્યો છે. ‘બેટી બચાવો, બેટી પઢાવો’ની જાહેરાતો પાછળ કરોડોનો ખર્ચ કરાઈ રહ્યો છે, પણ આ દીકરીઓને ન્યાય અપાવવામાં સરકાર નિષ્ફળ રહી છે જે આ આંકડા પુરવાર કરે છે. આ આંકડા જ પ્રસ્થાપિત કરે છે કે

ગુજરાતમાં કાયદો વ્યવસ્થાની સ્થિતિ કેટલી હદે કથળી ગઈ છે. આ જોતાં કહી શકાય કે ગુજરાતમાં નાની બાળકીઓ હવે સલામત નથી. આંખે ઊડીને વળગે તેવી

KRUT SANKALP

Editor : Hasmukh Patel
Rajiv Gandhi Bhavan, Kochrab,
Ahmedabad- 380 006
Ph : 079-26578212/213,
Fax : 079-26579589
E/mail : krutsankalp1234@gmail.com

R.N.I. No. 70957/1998 G.A.M.C. No. 1720
Valid Up to : 31-12-2023

FORM IV

Statement about ownership and other particulars about newspaper
AHMEDABAD KRUT SANKALP to be published as per Rule 8 of PRB Act.

- Place of Publication : Krut Sankalp Trust
Mangal Prabhat Building,
Nr. St. Xavier Highschool, Mirzapur,
Ahmedabad.
- Periodicity of Publication : Fortnightly
- Printer's Name : Payal Printers
Nationality : Indian
Address : Incometex, Ashramroad,
Ahmedabad.
E-mail : payalprinters404@gmail.com
- Publisher's Name : Hasmukh Patel
Krut Sankalp Trust
Mangal Prabhat Building,
Nr. St. Xavier Highschool, Mirzapur,
Ahmedabad.
Nationality : Indian
Address : Krut Sankalp Trust
Mangal Prabhat Building,
Nr. St. Xavier Highschool, Mirzapur,
Ahmedabad.
- Editor's Name : Hasmukh Patel
Nationality : Indian
Address : Gujarat Pradesh Congress Committee
Mangal Prabhat Building,
Nr. St. Xavier Highschool, Mirzapur,
Ahmedabad.
- : N/A

I Hasmukh Patel, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Date : 1-03-2023

Hasmukh Patel
Publisher

વાત તો એ છે કે નાની બાળકીઓ પર દુષ્કર્મની ઘટનામાં આરોપીઓને થતી સજાનો દર ખૂબ જ ઓછો છે. પરિણામે ગુનેગારોને પોલીસનો ડર રહ્યો જ નથી, ગુનેગારો બેખોફ બન્યા છે.

નેશનલ હ્યુમન રાઈટ્સ કમિશન દ્વારા જારી કરાયેલા અહેવાલ મુજબ ગુજરાતમાં વર્ષ ૧૭-૧૮માં ૧૪, ૨૦૧૮-૧૯માં ૧૩, ૨૦૧૯-૨૦માં ૧૨, ૨૦૨૧-૨૨માં ૨૪ કેદીના પોલીસ કસ્ટડીમાં મૃત્યુ થયા હતા. નેશનલ રાઈટ્સ કમિશન પ્રમાણે કસ્ટડીમાં લેવાયેલા સાક્ષીના મૃત્યુને પણ કસ્ટોડિયલ ડેથ ગણવામાં આવે છે.

પર્યાવરણ : સાબરમતી નદીમાં ફેલાઈ રહેલા ગંભીર અને જોખમી પ્રદૂષણ મુદ્દે હાઈકોર્ટે દાખલ કરેલી સુઓમોટો જાહેર હિતની અરજીની સુનાવણીમાં સાબરમતી નદીને દેશની સૌથી બીજા નંબરની પ્રદૂષિત ગણાવાતા સેન્ટ્રલ પોલ્યુશન કંટ્રોલ બોર્ડ (સીપીસીબી)ના રિપોર્ટને રેકર્ડ પર રજૂ કરવા હાઈકોર્ટે જીપીસીબીને હુકમ કર્યો હતો. હાઈકોર્ટના ધ્યાન પર આવ્યું હતું કે, કેન્દ્ર સરકારના જળશક્તિ મંત્રાલયે નવેમ્બર-૨૦૨૨નો સીપીસીબીનો રિપોર્ટ સંસદમાં મૂક્યો હતો. તેમાં જણાવાયું હતું કે સાબરમતી નદી દેશની બીજા નંબરની પ્રદૂષિત નદી છે. સાબરમતી નદી ગાંધીનગરના રાયસણથી ધોકળાના વૌઠા સુધીના પટ્ટામાં સૌથી વધુ પ્રદૂષિત હોવાનું સામે આવ્યું હતું. આ પટ્ટામાં સાબરમતી નદીનું પ્રદૂષણ તેના બાયો કેમિકલ ઓક્સિજન ડીમાન્ડ (બીઓડી) માપદંડ ૨૯૨ મિલીગ્રામ પ્રતી લિટર મળી આવ્યું હતું. જે ગંભીર અને ચિંતાજનક માપદંડ કહી શકાય.

પ્રદૂષણ : અમદાવાદમાં દિલ્હીની જેમ વાયુ પ્રદૂષણનું સ્તર ચિંતાજનક હદે પહોંચ્યું હતું. ઉદ્યોગો-વાહનોના ધુમાડાને લીધે, કચરો બાળવાને લીધે હવામાં ઝેરી રજકણોનું પ્રમાણ વધ્યું હતું. પરિણામે અમદાવાદમાં એર ક્વોલિટી ઇન્ડેક્સનો આંક ૧૭૦ પાર કરી ગયો હતો. કરોડો રૂપિયાનો ધુમાડો કર્યા બાદ પણ શહેરમાં શુદ્ધ હવા મળવી મુશ્કેલ બની છે. ઠેરઠેર થતાં બાંધકામોને કારણે પણ ઉડતી ધૂળ શુદ્ધ હવાને પ્રદૂષિત બનાવવાનું કામ કરી રહી છે. આખાય શહેરમાં એકેય વિસ્તાર એવો બાકી નહીં હોય

જ્યાં વાયુ પ્રદૂષણનો આંક ૧૫૦થી ઓછો હોય.

ભૂગર્ભ જળ : ભવિષ્યમાં ગુજરાતમાં પાણી માટે વલખાં મારવા પડે એવી લાલબત્તી ધરતો ભૂગર્ભ જળની સ્થિતિ અંગેનો લેટેસ્ટ રિપોર્ટ કેન્દ્ર સરકારે બહાર પાડ્યો છે. કેન્દ્રીય રિપોર્ટ પ્રમાણે દર વર્ષે રાજ્યમાં ૨૬.૪૬ ક્યુબિક મીટર ભૂગર્ભ જળ રિચાર્જ થાય છે. તેમાંથી વાર્ષિક વપરાશ પાત્ર ભૂગર્ભ જળ ૨૪.૫૮ બિલિયન ક્યુબિક મીટર જથ્થો હોય છે. તેમાંથી ખેતીમાં, ઉદ્યોગોમાં તથા ઘરેલું વપરાશમાં મોટા ભાગના જથ્થાનું દોહન થતાં દર વર્ષે માત્ર ૧૨.૧૮ બીસીએમ જથ્થો ભવિષ્ય માટે ભૂગર્ભમાં સંઘરાઈ રહે છે. દર વર્ષે ભૂગર્ભમાં રિચાર્જ થતાં જથ્થા પૈકી ૫૩.૨૫ ટકા જથ્થાનું તો દોહન થઈ જાય છે. રાજ્યમાં સૌથી ગંભીર સ્થિતિ બનાસકાંઠા, મહેસાણા, પાટણ અને ગાંધીનગર જિલ્લામાં છે.

રાજ્યમાં ૧૩ તાલુકાઓ સંપૂર્ણ સેલાઈન ધોરણે ખારાશવાળા અને ૮૯ ટકા ફ્લોરાઈડવાળા છે. રિપોર્ટ એવું કહે છે કે રાજ્યના કુલ ૨૫૨ તાલુકાઓમાંથી ૨૨૭ તાલુકાઓના ભૂગર્ભ જળમાં પાણી રિચાર્જ થતું નથી. જ્યારે ૯ તાલુકાઓમાં ભૂગર્ભ જળની સ્થિતિ બગડતી જાય છે. આ નવ તાલુકાઓમાં વિજાપુર, જસદણ, ડેસોર, સિનોર, રાજુલા, વડોદરા, અમદાવાદ શહેર- દસકોઈ, વડગામ અને જોટાણા સમાવિષ્ટ છે.

વાસ્તવમાં દેશનું ભૂગર્ભ જળનું સ્તર ઝડપથી ઊંડે જવા લાગ્યું છે. કારણ કે કુલ વરસાદી જળ, તેમાંથી થતો સંગ્રહ અને વ્યવસ્થાપનની તુલનામાં કુલ વપરાશી જળનું પ્રમાણ બહુ મોટું છે. ગયા વર્ષે ઉનાળામાં નર્મદા સહિતના દેશના સંખ્યાબંધ જળાશયોના તળિયા દેખાવા લાગ્યા હતા. વપરાશી જળની માત્રા અધિક હોવાથી ભૂગર્ભ જળનું દોહન વધી ગયું છે. વૃક્ષનો પ્રચાર છે પણ પ્રજામાં વૃક્ષનો વિચાર નથી. હજુ જંગલો કપાતા રહે છે, હરિયાળી ચાદર સંકોચાતી જાય છે. ભવિષ્યની સરકારોએ વોટર ટેક્સ દાખલ કરવાના દિવસો આવશે, જે અત્યારના નળવેરા કે પાણીવેરા કરતાં અલગ અને ઊંચા દર ધરાવતા હશે. ■

વાયદાનો અમૃતકાળ : ગુજરાત સરકારનું બજેટ એટલું સારું છે કે, જેટલું ‘અચ્છે દિન’નું સૂત્ર સાંભળવામાં સારું લાગતું હતું.

હવે પીએમ મોદી અને ભાજપના સામ્રાજ્યમાં પ્રથમવાર મોટી તિરાડ દેખાવા લાગી છે

વધુ વિનાશક ઘટના પીએમ મોદીને વધુ સીધી રીતે જોડે છે તે છે ઇન્ડિયન કોર્પોરેટ હાઉસ પર હિંડનબર્ગનો રિપોર્ટ- વાચાળ મૌન ધારણ કરવા છતાં વડા પ્રધાન મોદી તેની જવાબદારીમાંથી છટકી શકે તેમ નથી, સરકાર આ કોર્પોરેટ ગૃહને તરછોડી શકે તેમ નથી કે તેનો બચાવ પણ કરી શકે તમે નથી

લોકતાંત્રિક રાજનીતિ મોટાભાગે આગાહીક્ષમ અને નિર્ધારિત હોય છે. તેનાથી વિપરીત પેટા-લોકતાંત્રિક રાજનીતિના વિવિધ સ્વરૂપ અનિશ્ચિતતા અને નાટકીય રીતે સભર હોય છે. જેમ જેમ ભારત પેટા-લોકતાંત્રિક માર્ગ પર આગળ વધી રહ્યું છે, તેમ તેમ એવું લાગે છે કે, આ નાટકની એક ક્ષણ ક્ષિતિજ પર ડોકિયું કરી રહી છે. આ નાટકમાં બે બાબતો જોવા મળી રહી છે - એક તો શાસનનાં સમર્થકોના મનમાં શંકા અને બીજું નેતૃત્વમાં દહેશતનો અંશ જોવા મળી રહ્યો છે.

વર્તમાન શાસન ત્રણ નક્કર આધાર પર આધારિત છે. એક ઘાતક અને સક્રિય સંસ્થાકીય તાકાત જે ભાજપ તરીકે ઓળખાય છે. બીજું વડા પ્રધાનની અસામાન્ય વિરાટ આત્મા અને જીવનથી પણ મોટી છબી. ત્રીજું લોકપ્રિય આકર્ષણ અને રાજનીતિ તેમજ શાસનની બહુમતવાદી અને આપખુદી રાજનીતિની શૈલી માટે સમર્થન.

આમાંથી પ્રથમ આધાર ૨૦૧૪ બાદ લગભગ બંને કાર્યકાળ બાદ પણ ઓછાવત્તા અંશે અસ્તિત્વમાં છે. ઉંમર વધવાના અને થાકના સંકેત ટોચના નેતૃત્વમાં દેખાવાનું શરૂ થઈ ગયું છે અને વર્તમાન સમર્થકોમાં ભાજપની

લોકપ્રિયતા કેટલીક હદે ‘સામાન્ય’ થવા લાગી છે.

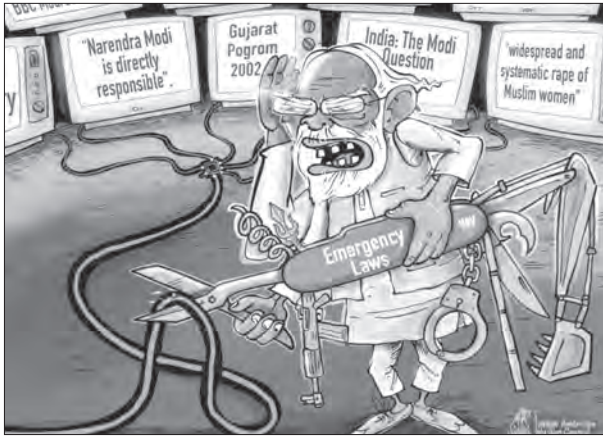
ભાજપની તરફેણમાં પ્રજાની લાગણીના સામાન્યીકરણ સમજવા માટે આપણે સૌ પ્રથમ ભાજપના ‘૧૪૦ કરોડ’ના બનેલા વિશિષ્ટ સમૂહોને અલગ પાડવાની જરૂર છે કે જેઓ શાસન દ્વારા અપનાવવામાં આવેલા વિચારો અને આચરણની વિરુદ્ધ છે. આજકાલ અપશબ્દો પ્રયોજવાના સમયમાં આપણે તેમને ‘છન્ન ધર્મનિરપેક્ષો અને રાષ્ટ્ર વિરોધીઓ’ તરીકે ગણાવીશું. તેમની સંખ્યા બહુ નથી અને તેમના અવાજનો પ્રભાવ છે એવું માનવામાં આવતું નથી.

અતિ

આત્મવિશ્વાસમાંથી ઉદભવેલી અસહિષ્ણુતા આ વર્ગોને વધુ ને વધુ પરેશાન કરે છે, પરંતુ તે રાજકીય રીતે બિનજરૂરી છે. આ

પરિપ્રેક્ષના બીજા છે કે જેમને રાજકીય પરિભાષામાં ‘ભક્તો’ કહેવામાં આવે છે જેઓ ભાજપના પાયદળના સૈનિકો છે. આ સમૂહો છેલ્લાં દાયકાથી જ્યાં હતા ત્યાં જ વત્તા-ઓછા અંશે ટકી રહ્યાં છે અને તેથી રાજકીય માહોલમાં પરિવર્તન તેમના પર બહુ આધારિત નથી.

આ બંને ચરમસીમા વચ્ચે એવા લોકોનો એક વર્ગ છે જેઓ અવિશ્વાસને ફગાવી દેવા અને ચમત્કારોને માની



લેવા તૈયાર છે. તેઓ સામાજિક કે વૈચારિક રીતે ભાજપના મૂળ મતક્ષેત્રમાંથી નથી, પરંતુ તેઓ કપોળ-કલ્પિત પ્રયુક્તિઓથી અને નવા સહસ્રબ્દમાં પરિણામો દર્શાવવાની વાતોથી આકર્ષાય છે. તેઓ હાડમારીની દશામાં રહે છે અને પોતાની યાતનાઓ અને પીડાના બદલામાં તેઓ ખલનાયકો અને શત્રુઓ સામે લડવા તૈયાર છે. તેઓ માત્ર આશાવંત અને આશાસ્પદ છે. જેઓ પોતાની આત્મવંચનાથી એવું માને છે કે વર્તમાન સદીનો બાકીનો સમય મોદીના કારણે ભારતનો છે. પોતાની અંગત સ્થિતિ સુરક્ષિત રાખીને તેઓ રાષ્ટ્રીય ગરિમા અને આર્થિક સત્તાની વાત કરે છે. ચાલો આપણે તેમને ‘પથભ્રષ્ટ’ કે ‘છન્ન રાષ્ટ્રવાદીઓ’ તરીકે ગણાવીએ, તેઓ અભિપ્રાય નિર્માતા છે.

શાસક પક્ષ વારંવાર સ્વર્ણિમ કાળ કે અમૃતકાળના સ્વપ્નો દોહરાવ્યે રાખે છે અને તેથી આ સપનાંઓનું આકર્ષણ પણ હવે ઓસરવા લાગશે. આ રણનીતિ હવે શાસક પક્ષ માટે બહુ કારગત નહીં નીવડે. આ રાષ્ટ્રવાદીઓ હવે તેમનો ઉત્સાહ ગૂમાવવાના આરે છે. તેમનું સમર્થન શેરબજારમાં ઉતાર-ચઢાવની માફક આગાહીક્ષમ નથી. જો અર્થતંત્રમાં પ્રાણ ફૂંકાશે નહીં અને બજારમાં પતનના સંકેતો ચાલુ રહેશે તો આ સમર્થક વર્ગ પણ હવે શાસક પક્ષ અને તેના નેતૃત્વનાં ગુણગાન ગાવાનું બંધ કરશે. આ બે ઘટનાઓ ઘટશે તો આપણે નવી રાજકીય સંભાવનાનાં દ્વિ-ભેટે આવીને ઊભા રહીશું.

છેલ્લાં થોડાં વર્ષોથી ડિસેમ્બર મહિનો અનેક સંભાવનાઓથી સભર જોવા મળ્યો છે અને ત્યારબાદ નવા વર્ષમાં અનેક નવી તિરાડો જોવા મળી છે. જી-૨૦ના અધ્યક્ષપદ મામલે હંગામા વચ્ચે ત્રણ ઘટનાઓ ઘટી છે અને વડા પ્રધાન મોદી તેનો જવાબ આપવા માટે પૂરતા પ્રમાણમાં સુસજ્જ જણાતાં નથી.

પ્રથમ ઘટના ઘરેલું રાજનીતિની છે. ‘ભારત જોડો યાત્રા’ સંપન્ન કરવામાં રાહુલ ગાંધીની ધીરજ અને મહેનતથી ભાજપ ખળભળી ઉઠ્યો છે. વર્ષોના ટ્રોલિંગ અને પ્રતિભા-ખંડનથી ભાજપમાં સુરક્ષાની ભાવના ઊભી થઈ હતી, પરંતુ રાહુલ ગાંધીએ આ સુરક્ષાની ભાવનાના મૂળિયાને હચમચાવી નાખ્યા છે. ‘ભારત જોડો યાત્રા’એ ચોક્કસપણે

ભાજપ સામે અન્ય કોઈના એજન્ડાને પ્રતિસાદ આપવાનો પડકાર ફેંક્યો છે.

વડા પ્રધાન મોદી ભારત જોડો યાત્રાની મક્કમતા અને પરિણામને સર્વગ્રાહી પ્રતિસાદ આપવામાં નિષ્ફળ ગયા છે. બીજી ઘટના બીબીસી ઓક્યુમેન્ટરીની છે. સરકારે ઝડપથી ગુપચુપ રીતે ઓક્યુમેન્ટરી પર પ્રતિબંધ મૂકવાનું પસંદ કર્યું (ત્યારબાદ શંકાસ્પદ ઇન્કમટેક્સની કાર્યવાહી હાથ ધરાઈ.) વિડંબના એ વાતની છે કે આ ઓક્યુમેન્ટરી મુખ્યત્વે છન્ન-ધર્મનિરપેક્ષો-રાષ્ટ્ર વિરોધીઓ નિહાળવાના હતા, પરંતુ સરકારે તેના પર પ્રતિબંધ મૂકીને ઓક્યુમેન્ટરીને વધુ પ્રસિદ્ધિ આપી અને વિપક્ષોને પોતાના પર પ્રહાર કરવા માટે અનેક શસ્ત્રો આપ્યા.

ત્રીજી અને વધુ વિનાશક ઘટના પીએમ મોદીને વધુ સીધી રીતે જોડે છે તે છે ઇન્ડિયન કોર્પોરેટ હાઉસ પર હિંડનબર્ગનો રિપોર્ટ- વાચાળ મૌન ધારણ કરવા છતાં વડા પ્રધાન મોદી તેની જવાબદારીમાંથી છટકી શકે તેમ નથી. સરકાર આ કોર્પોરેટ ગૃહને તરછોડી શકે તેમ નથી કે તેનો બચાવ પણ કરી શકે તેમ નથી. જો કે, સરકાર આ બાબતમાં છળપકટ અપનાવી શકે છે, મુદ્દા પરથી ધ્યાન ભટકાવવા ન્યાયિક પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ કરી શકે છે અને કેટલોક સમય ટીકાઓ અને પ્રશ્નોનો જવાબ નહીં આપીને પ્રિસાઈલિંગ અધિકારીઓ અને તેમના નિર્ણયો પાછળ છુપાઈને અદાણી પ્રકરણ પરના મુખ્ય અને મહત્વના સવાલોને ટાળીને સ્વયંને બચાવી શકે છે, પરંતુ અદાણી પ્રકરણમાં વડા પ્રધાને પ્રથમવાર સ્વયંને નિર્બળ તરીકે દેખાવાની મંજૂરી આપી દીધી છે.

અન્યો પર આધારિત અને પ્રતિભા તેમજ અપ્રચાર પર હવા ભરીને નિર્માણ કરવામાં આવેલ સામ્રાજ્યનો દમન અને પરિહાર સાથે બચાવ કરવો મુશ્કેલ છે. રાજકીય દક્ષતા તેને જાહેર તપાસથી અલગ કરી શકે નહીં. વડા પ્રધાનની હતાશામાં એક ક્ષણના સંકેતોને વાંચી શકાશે જ્યારે મોદી અને તેમના ભાજપ દ્વારા નિર્મિત વર્ચસ્વવાદી સામ્રાજ્યમાં પ્રથમ તિરાડ જોવા મળી રહી છે.

- સુહાસ પલશિકર

(સૌજન્ય : ‘ધી ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસ’)

વિધાનસભામાં રેકૉર્ડ બહુમતીથી જીત્યા બાદ માધવસિંહ મુખ્યમંત્રીપદ ગુમાવે છે...

૧૯૮૫ના માર્ચ મહિનામાં યોજાયેલી સાતમી ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં માધવસિંહની આગેવાની હેઠળ કોંગ્રેસે પોતાનો જ રેકૉર્ડ તોડ્યો, કોંગ્રેસને ૧૮૨માંથી ૧૪૯ બેઠકો મળી

બાબુભાઈના બીજા શાસનકાળ દરમિયાન નર્મદા જળવિવાદનો ચુકાદો જાહેર થયો. ૧૯૭૯ના અંતમાં યોજાયેલી લોકસભાની ચૂંટણીમાં કોંગ્રેસનો ભવ્ય વિજય થયો અને ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૦માં ઈન્દિરાજીએ બાબુભાઈની સરકારને બરતરફ કરી રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાદ્યું. એ પછી મે, ૧૯૮૦ના અંતે યોજાયેલ ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં ઈન્દિરા કોંગ્રેસનો ૧૪૧ બેઠકો સાથે વિજય થયો. ૬ જૂન-૧૯૮૦ના રોજ માધવસિંહ સોલંકી મુખ્યમંત્રી બન્યા. માધવસિંહભાઈના મંત્રીમંડળે એક નવો રેકૉર્ડ સ્થાપિત કર્યો.

ગુજરાત રાજ્ય અસ્તિત્વમાં આવ્યા બાદ મંત્રીમંડળની પાંચ વર્ષની મુદત પૂરી કરી. ત્યાર બાદ ૧૯૮૫ના માર્ચ મહિનામાં યોજાયેલી સાતમી ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં માધવસિંહની આગેવાની હેઠળ કોંગ્રેસે પોતાનો જ રેકૉર્ડ તોડ્યો. કોંગ્રેસને ૧૮૨માંથી ૧૪૯ બેઠકો મળી.

સત્તા પર આવતાની સાથે જ તેમણે રૂ.૫,૦૦૦ની આવકવાળા કુટુંબને અડધા ભાવે સસ્તું અનાજ આપવાની યોજના અમલમાં મૂકી તો બીજી બાજુ અનામત વિરોધી આંદોલન ઉગ્ર બન્યું. માધવસિંહે રાણોપંચની અનામતની ભલામણને એક વર્ષ માટે મોકૂફ રાખવાની જાહેરાત કરી છતાં આંદોલન ન શમ્યું. અમદાવાદમાં હિંસક તોફાનો

ફાટી નીકળતા લશ્કર બોલાવાયું.

પોલીસે સખત હાથે તોફાનો ડામવાના પ્રયાસો કર્યા, અમદાવાદમાં એક અગ્રણી અખબારે પોલીસ દમનના સમાચારોને વિશેષ મહત્વ આપ્યું. આથી રોષે ભરાયેલા પોલીસનાં ટોળાંએ એ અખબારના પ્રેસને આગ લગાડી. જૂન-૧૯૮૫માં તોફાનો એકદમ વકર્યા એક જ વિસ્તારના ૨૩ ઘરોને આગ લગાડાઈ, અનેક માણસો એ આગમાં શેકાઈને મર્યા.



અનામત આંદોલનના અગ્રણીઓ કોઈ રીતે મચક આપતા ન હતા. હિંસા વધતી જતી હતી. આખરે કેન્દ્ર સરકારે મુખ્યપ્રધાન પદેથી માધવસિંહને ખસેડવાનો નિર્ણય લીધો. ૧૯૮૫ની જુલાઈની દઢી તારીખે માધવસિંહને રાજીનામું આપવું પડ્યું અને આદિવાસી નેતા અમરસિંહભાઈ ચૌધરી મુખ્યપ્રધાન બન્યા.

અમરસિંહભાઈ ચૌધરીને તકદીરે મુખ્યમંત્રીની ગાદી પર તો બેસાડ્યા પણ કોંગ્રેસની આંતરિક જૂથબંધી તેમને ઠરીઠામ થવા દે તેમ નહોતી. પરિણામે પોલીસ આંદોલન હોય કે રાજ્યના કર્મચારીઓનું આંદોલન હોય અમરસિંહભાઈ કડકાઈથી કામ ના લઈ શક્યા અને એક નબળા મુખ્યમંત્રી તરીકે પ્રસ્થાપિત થયા. પરિસ્થિતિ એટલી હદ સુધી વકરી કે છેલ્લા છ મહિનાનો કાર્યકાળ

બાકી હતો ત્યારે અમરસિંહભાઈને ગાદી છોડવી પડી અને માધવસિંહભાઈ એકવાર ફરી ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી બન્યા પણ ત્યારે ઘણું મોડું થઈ ગયું હતું. હજુ ૧૯૮૫ની ૭મી વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં ૧૪૯ બેઠકો સાથે ચૂંટાઈ આવનાર કોંગ્રેસનો ૧૯૮૦ની ૮મી વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં સફાયો થઈ જશે એવું કોઈ પણ માનવા તૈયાર ના હોય.

આમ, પોતાના મુખ્યમંત્રીકાળ દરમિયાન કોંગ્રેસમાં વકરેલી આંતરિક ફૂટફાટ, ઈન્દિરાજીની ગેરહાજરી- આ બધાં કારણોને લઈને મારા મત પ્રમાણે મોગલ સામ્રાજ્યના છેલ્લા બાદશાહ બહાદુરશાહ ઝફરની માફક અમરસિંહ ચૌધરી પણ ‘પ્રીસાઈડેડ ઓવર, લિક્વિડેશન ઓફ કોંગ્રેસ.’

**અમરસિંહભાઈ ચૌધરી નસીબના બળિયા,
બગાસું ખાતા પતાસું મોમાં પડ્યું...**



અમરસિંહભાઈના નસીબ આડેથી જાણે પાંદડું ખસી ગયું હતું અને જતાં જતાં પહેલી અને છેલ્લીવાર ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી તરીકેનું વિજયતિલક એમના કપાળે કરતું ગયું હતું. અમરસિંહભાઈ ચૌધરી ફઢી જુલાઈ, ૧૯૮૫ના રોજ ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી બન્યા. ગુજરાતના ત્યાર સુધીના ઇતિહાસમાં પ્રથમ આદિવાસી મુખ્યમંત્રી બનવાનું સૌભાગ્ય તેમને પ્રાપ્ત થયું.

અમરસિંહભાઈની સ્વાભાવિક રીતે જ પહેલી પ્રાથમિકતા રાજ્યમાં શાંતિ સ્થાપવાની હતી. માધવસિંહની સરકારે કરેલો અનામતમાં ૧૮ ટકાનો વધારો તેમણે સ્થગિત કર્યો. તેમણે હાથ ધરેલ આંદોલનકારીઓ સાથેની વાટાઘાટો સમાધાન તરફ દોરી જતા ૧૮મી જુલાઈએ અનામત આંદોલનનો અંત આવ્યો.

સરકારી નોકરિયાતો પણ વિવિધ પ્રશ્નોને લઈને સરકાર સામે જંગે ચડ્યા હતા. તેમના આંદોલનનો અંત ૧૮મી ઓગસ્ટે આવ્યો. ૧૯૮૬માં રથયાત્રા દરમિયાન અમદાવાદમાં કોમી તોફાનો થયા, જેમાં ૫૬ માણસોનાં મૃત્યુ થયા. આમ છતાં ૧૯૮૭માં તેમણે હિંમતભેર રથયાત્રાની પરવાનગી આપી અને જડબેસલાક પોલીસ બંદોબસ્ત ગોઠવ્યો અને રથયાત્રા શાંતિપૂર્ણ પૂરી થઈ.

એમની મુખ્યમંત્રીની કારકિર્દી દરમિયાન ગુજરાતને ચિરકાલીન લાભ મળતો થાય તે માટે નર્મદા યોજનાનું અમલીકરણ ઝડપી બનાવવા ૧૯૮૮માં તેમણે સરદાર સરોવર નર્મદા નિગમની રચના કરી અને નર્મદા યોજનાના અમલીકરણની શરૂઆત યોગ્ય રીતે થાય તેમજ ગુજરાતની જીવાદોરી સમાન આ યોજનાનો પાયો મજબૂતાઈથી નખાય તે માટે સનત મહેતા જેવા હોશિયાર અને અભ્યાસુ નેતાની તેના પહેલા ચેરમેન તરીકે નિયુક્તિ કરી. જેનો આરંભ સારો તેનું બધું સારું એ ન્યાયે સનતભાઈની નર્મદા નિગમના અધ્યક્ષ તરીકે વરણી અને એમની સાથે પી.એ. રાજ, એન.ડી. દેસાઈ, જી.ડી. પટેલ, શૈલેષ જે. દેસાઈ, સોની જેવા કાબેલ ઇજનેરોની નર્મદા નિગમમાં વરણીને આ યોજનાની ઉત્તમ શરૂઆત માટેના પાયાના પરિબળો ગણી શકાય.

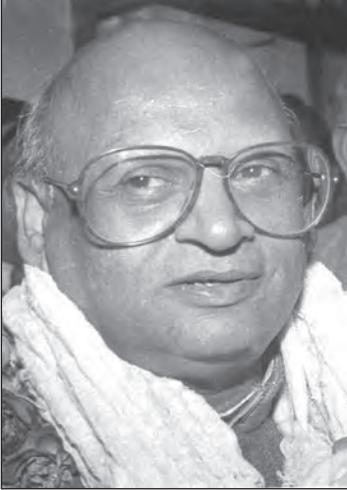
અમરસિંહભાઈના શાસનકાળ દરમિયાન ૧૯૮૫-૮૬ અને ૧૯૮૬-૮૭ એમ સતત બે વરસ દુષ્કાળના રહ્યા. રાજ્યના અમુક વિસ્તારોમાં તો દુષ્કાળ વધુ લંબાયો અને સતત ત્રણ વર્ષ સુધી રહ્યો. અમરસિંહભાઈની સરકારે અથાક પરિશ્રમ કરી પશુઓને બચાવવા ઢોરવાડા ચલાવ્યા, દુષ્કાળપીડિત માનવોને અનાજ પૂરું પાડ્યું અને ધંધા વગેરેની રાહત આપી.

આવી જ એક મહત્વની ઘટનામાં ૧૯૮૮માં પોલીસ યુનિયનની માન્યતા રદ કરી કડક હાથે પોલીસ

બળવાને શાંત પાડ્યો તેમજ નર્મદામાંથી પીવાના પાણીની પાઈપલાઈન યોજનાને મંજૂરી આપી. આમ, અમરસિંહભાઈનો કાર્યકાળ મિશ્ર ફળ આપનાર રહ્યો, એમ કહીએ તો અતિશયોક્તિ નથી લાગતી.

અમરસિંહભાઈ મારી કોલેજના વિદ્યાર્થી હતા, સિવિલ એન્જિનિયર હતા એને કારણે અમારી મિત્રાચારી. માણસ હસમુખો, સાથે સાથે અમરસિંહભાઈમાં ક્યાંક માનવીય કે વહીવટી ઉણપો રહી હશે પણ સહૃદયતા અને જેની સાથે સંબંધ રાખે તે નિભાવવાની ટેવ એ અમરસિંહભાઈનું જમા પાસું હતું.

ચીમનભાઈ પરિવાર - રાજકીય કારકિર્દીની ચટઉતર



રાજકારણમાં કોઈ કાયમી મિત્ર નથી અથવા કોઈ કાયમી દુશ્મન નથી તે ઉક્તિ ઘણી વાર સાચી પડી છે. કોંગ્રેસના કાર્યકાળ દરમિયાન ચીમનભાઈને હાંકી કાઢવામાં આવ્યા હતા એ જ કોંગ્રેસ કેટલાક સ્થાનિક

કોંગ્રેસી નેતાઓ આ જ નિર્ણયની વિરુદ્ધ હોવા છતાં તેમની સરકારને ટેકો આપતી હતી. આગળ જતાં નરસિંહરાવ અને અહેમદ પટેલના પ્રયાસોથી ચીમનભાઈના જનતાદળનું કોંગ્રેસમાં વિલીનીકરણ થયું.

૧૯૮૧માં જામનગરની બેઠક પરથી લોકસભાની ચૂંટણી હારી ગયેલા ચીમનભાઈના પત્ની ઊર્મિલાબેનને રાજ્યસભામાં મોકલવામાં આવ્યા, એટલું જ નહીં પણ આગળ જતા તેમના દીકરા સિદ્ધાર્થે ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિનું અધ્યક્ષપદ પણ સંભાળ્યું. આમ સમગ્ર ચીમનભાઈ પટેલ પરિવારની ઘરવાપસી થઈ ગઈ. આગળ જતાં ૧૭, ફેબ્રુઆરી-૧૯૮૪ન દિવસે જ્યારે રાજ્યસભાની ચૂંટણી માટેનું મતદાન થવાનું હતું ત્યારે વધુ

પડતા સ્ટ્રેસ અને દોડધામથી થાકેલા ચીમનભાઈ પટેલ હૃદયરોગના હુમલાથી અવસાન પામ્યા.

બહુ જ થોડો સમય મુખ્યમંત્રીપદે રહેલા ચીમનભાઈ પટેલ જ્યારે જ્યારે મુખ્યમંત્રી બન્યા તેમને એક યા બીજી ગોઠવણી કરવામાં જ મોટા ભાગનો સમય વીતાવવો પડ્યો. તેમના પક્ષના ધારાસભ્યો ચીમનભાઈનું કાંડું આમળવામાં જરાય શરમાતા નહોતા.

આ બધી વળગણ ના હોત અને ચીમનભાઈ પટેલને નિરાંતે ગુજરાતનું રાજ્ય સંભાળવાનો મોકો મળ્યો હોત તો કદાચ એમનો કાર્યકાળ ગુજરાતના શ્રેષ્ઠ મુખ્યમંત્રી તરીકે વખણાયો હોત, પણ પહેલી વાત, શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધીની નારાજગી અને બીજી વાત, રાજ્યસભાની ચૂંટણી માટે સખત પરિશ્રમ અને સ્ટ્રેસ છતાં જયંતિલાલ વી. શાહ હારે તેવી પરિસ્થિતિ ચીમનભાઈને સતત ટેન્શનમાં રાખવા માટે જવાબદાર હતી. આ ખુદાર માણસે પોતાની બહુમતી ના જાય તે માટે જનતાદળ ગુજરાતના તેમજ કોંગ્રેસના કેટલાંક ધારાસભ્યોને જાળવી રાખવા અને દિલ્હીને ચૂંટણીફંડની મદદ કરવા માટે કેટકેટલા સમાધાનો કર્યા હશે અને મૂંગા મોઢે કેટલી વેદનાઓ વેઠી હશે તેનો અંદાજ આ લેખક જ્યારે ૧૯૮૦ થી ૧૯૮૫, ચીમનભાઈના મુખ્યમંત્રીપદના કાર્યકાળ દરમિયાન સાથી ધારાસભ્ય હતા (અલબત્ત, વિરોધ પક્ષના) ત્યારે એમણે અનુભવ્યું છે. ક્યારેક કેટલાંક પ્રસંગો મારી જાણમાં આવ્યા છે.

ચીમનભાઈને મેં એક સક્ષમ વહીવટદાર (એડમિનિસ્ટ્રેટર), રાજકારણના અઠંગ ખેલાડી, સરકારી તંત્રના નાનામાં નાના કળપૂર્જને જાણનાર, ઉત્તમ વક્તા, ચાણક્યબુદ્ધિ આ બધા ઉપરાંત પોતાનો પક્ષ હોય કે વિરોધપક્ષ, વ્યાજબી પ્રશ્ને કોઈ પણ ધારાસભ્યને સાંભળી મદદ કરનાર એક હૂંફાળા સ્વભાવના માણસ તરીકે ઓળખ્યા છે.

એમની તકદીરમાં કદાચ યશ નહીં લખાયો હોય, એમણે પોતાનો એક પણ કાર્યકાળ પૂરો ના કર્યો અને ઉપરથી ખૂબ મોટી બદનામી એમના માથે ઢોળાઈ. શું ચીમનભાઈ એકલા જ આ બધાં માટે જવાબદાર હતા ? ■

ભાજપ સરકારની બીબીસીને નિર્લજ્જ ઘાફધમકી

વર્ષ ૨૦૨૧માં ડિજિટલ ન્યૂઝ ઓર્ગેનાઇઝેશન ન્યૂઝલોન્ડ્રી પર દરોડા પાડવામાં આવ્યાં હતાં, ૨૦૧૭માં એનડીટીવી પર સીબીઆઇએ દરોડા પાડ્યા હતા અને ૨૦૨૧માં ડિજિટલ પોર્ટલ ‘ન્યૂઝ ક્લિક’ પર એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઇડી) દ્વારા અને ‘દૈનિક ભાસ્કર ગ્રૂપ’ પર ઇન્કમેટેક્સ વિભાગ દ્વારા દરોડાં પાડવામાં આવ્યા હતા’

બીબીસીનાં નવી દિલ્હી અને મુંબઈ સ્થિત કાર્યાલયોમાં ઇન્કમેટેક્સ (આઈટી) વિભાગનાં બે દિવસીય સર્વેક્ષણને બ્રિટનના આ જાણીતાં જાહેર બ્રોડકાસ્ટર અને વર્તમાન શાસનને તેની ભૂતકાળની હરકતો માટે જવાબદાર ઠરાવવા માગતી મીડિયા સંસ્થાઓને ડરાવવાની કોશિશ તરીકે નહીં જોવી મુશ્કેલ છે. સર્વેક્ષણ કરનારા અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે, તેઓ ‘ટ્રાન્સફર પ્રાઇસિંગ’ અને ‘નફાને અન્યત્ર વાળવાના’ આરોપની તપાસ કરી રહ્યાં હતાં. જો કે હકીકત એવી છે કે આ કાર્યવાહી બે ભાગવાળી ડોક્યુમેન્ટરી “ધી ઇન્ડિયા : ધ મોદી ક્વેશ્ચન” રીલીઝ કરવાના સંદર્ભમાં કરવામાં આવી હોવાથી અનેક મહત્વપૂર્ણ સવાલો ઉઠાવે છે, મૂળભૂત રીતે હિસાબી નાણાંકીય સર્વેક્ષણની આ કાર્યવાહીમાં પત્રકારોને પણ સાંકળવાની આ કવાયતને મીડિયા કર્મીઓને ડરાવવા-ધમકાવવાની એક હરકત હોવાનું સમજી શકાય છે.



આ ઉપરાંત આ બધું માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલય દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ કાર્યવાહીના પગલે કરવામાં આવ્યું છે. મંત્રાલયે થોડા સમય પહેલાં જ આઈટી રૂલ્સ, ૨૦૨૧ અને આઈટી એક્ટ, ૨૦૦૦ની કલમ-૬૯-એ હેઠળ ‘ઇમર્જન્સી’ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને ઓનલાઇન મીડિયા પ્લેટફોર્મને આ ડોક્યુમેન્ટરીનાં પ્રથમ ભાગની લિંકને ડિસેબલ કરવા માટે અતિ ઉત્સાહમાં આવી જઈને

આદેશ જારી કર્યા હતાં અને પાછળથી તેની સાથે જોડાયેલ લિંકવાળા ટૂવીટને બ્લોક કર્યું હતું. ભાજપના પ્રવક્તાઓની પ્રતિક્રિયા એવી છાપને વધુ મજબૂત કરે છે કે આ તમામ કાર્યવાહી એક ક્રિટિકલ મીડિયા સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવેલ કાર્યને ગેરકાયદે જાહેર કરવાનો એક પ્રયાસ માત્ર છે.

ભાજપના એક પ્રવક્તાએ તો બીબીસીને ‘ભ્રષ્ટાચારી’ કોર્પોરેશન સુધી કહ્યું હતું. જો ભૂતકાળમાં કરવામાં આવેલી આ પ્રકારની કવાયત પર ધ્યાન આપવામાં આવે તો બીબીસી વિરુદ્ધ કરાયેલ સર્વેક્ષણ કોઈ અપવાદ નથી. વર્ષ ૨૦૨૧માં ડિજિટલ ન્યૂઝ ઓર્ગેનાઇઝેશન ન્યૂઝલોન્ડ્રી પર દરોડા પાડવામાં આવ્યાં હતાં. ૨૦૧૭માં એનડીટીવી પર સીબીઆઇએ દરોડા પાડ્યા હતા અને ૨૦૨૧માં ડિજિટલ પોર્ટલ ‘ન્યૂઝ ક્લિક’ પર એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઇડી) દ્વારા અને ‘દૈનિક ભાસ્કર ગ્રૂપ’ પર ઇન્કમેટેક્સ વિભાગ દ્વારા દરોડાં પાડવામાં આવ્યા હતા.’

ગઈસાલ ડિજિટલ મીડિયા ફ્રીડમ સંસ્થા ‘ઇન્ડિપેન્ડેન્ટ’ અને પબ્લિક સ્પિરીટ્સ મીડિયા ફાઉન્ડેશન અને ધ થિંક ટેન્ક, સેન્ટર ફોર પોલીસી રિસર્ચ પર પણ આ પ્રકારના સર્વેક્ષણની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી. આ બધી કાર્યવાહીમાં શંકાથી પર અને અસભ્ય બાબત એ છે કે આ બધા મીડિયા સંગઠનોએ કેન્દ્ર સરકારની

બીબીસી પર ટેક્સ-સર્વે જેવી કાર્યવાહીનો મક્કદ યથરાવી મૂકે તેવા ડરનો માહોલ ઊભો કરવાનો છે...

આલોચના કરતી સામગ્રી પ્રસિદ્ધ કરી હતી.

એક 'વૈશ્વિકૃત' દુનિયામાં એક વિકાસશીલ રાષ્ટ્ર અને ઉભરતા અર્થતંત્ર તરીકે ભારતનો દાવો એ છે કે તે સંવૈધાનિક રીતે ખાતરીબદ્ધ સંસ્થાગત સ્વતંત્રતા અને સત્તાઓ પૃથ્થકરણથી સજ્જ એક સમૃદ્ધ લોકતંત્ર છે અને એવા આપખુદી શાસનથી વિપરીત છે કે જેમણે આર્થિક સમૃદ્ધિને તો પ્રોત્સાહિત કરી છે, પરંતુ સંસ્થાકીય નિયમો અને મૂલ્યોની બાબતે શિથિલ છે અને તે પ્રમાણે કામ કરતા નથી.

આવો દાવો કરતા સત્તામાં બેઠેલા લોકોને જવાબદાર ઠરાવનાર આ પ્રકારનો અખબારી સ્વાતંત્ર્યનો

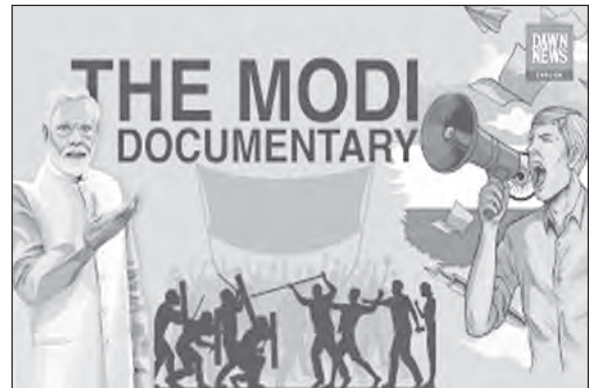
વિચાર ધરાવે છે. મીડિયા સંગઠનો પ્રતિકૂળ પ્રશ્નો ઉઠાવે તો પણ તેવા પ્રશ્નોના જવાબ હકીકતલક્ષી, તર્કસંગત અને પ્રમાણબદ્ધ હોવા જોઈએ.

બીબીસી ડોક્યુમેન્ટરીના કિસ્સામાં પ્રતિક્રિયા ભલે ગમે તે રહી હોય, પરંતુ તે હકીકતલક્ષી, તર્કસંગત અને પ્રમાણબદ્ધ તો કદાપિ નથી. બીબીસી ડોક્યુમેન્ટરીની પહોંચને બ્લોક કરવાના પ્રયાસમાં સરકાર અણધારી રીતે અને હવે બીબીસીના કાર્યાલયોમાં આ સર્વેક્ષણથી એક ડરાવનારી-ધમકાવનારી સરકાર તરીકે સામે આવી છે.

આ પ્રકારની કાર્યવાહી ભારતની વૈશ્વિક છબી માટે સારું ભાવિ ભાખતી નથી, પરંતુ તેનથી વધુ ખરાબ વાત એ છે કે તે દેશના નાગરિકોની વર્તમાન સ્વતંત્રતા અને આઝાદી માટે એક સ્પષ્ટ ખાતરી સમાન છે. ■

(સૌજન્ય : 'ધ હિન્દુ')

સોશલ મીડિયા...



સરકારી તાવફાઓ પાછળ કરોડોનો ધુમાડો, લોકો પાછળ નહીં

બજેટમાં સરકારે જાહેરાતો કરી પણ પ્રજા પાછળ નાણાં જ ખર્ચ્યા નહીં

રાજ્યના વાહન વ્યવહાર વિભાગમાં સૌથી વધુ રકમ વણવપરાયેલી રહી

વિભાગ	૨૦૧૯-૨૦૨૦	૨૦૨૦-૨૦૨૧	બજેટ કરતાં બે વર્ષમાં ઓછી ફાળવણી	બે વર્ષમાં વણવપરાયેલી રકમ(લાખનો)
ઉદ્યોગ વિભાગ	રૂ.૫૩૩૩૧૧૨	રૂ.૬૩૭૯૩૦	૦	રૂ.૧૩૪૪૩૧
નર્મદા વિભાગ	રૂ.૪૦૦૫૦૦	રૂ.૩૦૫૪૦૦	રૂ.૪૪૪૦૯૮	રૂ.૨૦૩૨
ભાણ ખનિજ	રૂ.૩૩૩૨૭	રૂ.૨૫૫૫૦	રૂ.૦.૪૦	રૂ.૧૨૩૩૨
ગૃહવિભાગ	રૂ.૬૬૮૭૦૦	રૂ.૭૫૦૨૯૨	૦	રૂ.૧૩૬૧૦૧
શહેરીવિકાસ	રૂ.૧૩૭૨૦૩૮	રૂ.૧૧૬૫૪૫૪	રૂ.૧૨૧૩૭૦	રૂ.૨૪૬૭૨
મહેસૂલવિભાગ	રૂ.૪૩૧૧૯૬	રૂ.૪૦૩૬૨૪	૦	રૂ.૩૮૩૬૫
કૃષિ વિભાગ	રૂ.૩૭૧૨૨૪	રૂ.૩૫૮૯૭૦	રૂ.૮૩૦૩૩	રૂ.૧૫૦૫૬
પશુપાલન	રૂ.૬૬૫૪૩	રૂ.૬૬૪૬૮	રૂ.૫૩૪૫૨	રૂ.૫૧૭૮
ગ્રામવિકાસ	રૂ.૧૮૪૪૨૮	રૂ.૧૮૫૮૨૨	રૂ.૩૩૨૯૯૨	રૂ.૩૩૦૭૫
વાહનવ્યવહાર	રૂ.૮૨૦૭૨	રૂ.૮૬૧૩૭	રૂ.૫૭૪૫૬	રૂ.૧૬૩૧૫૧
શ્રમ રોજગાર	રૂ.૧૧૮૭૦	રૂ.૧૧૪૩૭૮	રૂ.૫૯૯૭૩	રૂ.૧૫૬૨૮
માર્ગ મકાન	રૂ.૮૪૮૧૧૦	રૂ.૧૧૪૧૮૬	૦	રૂ.૧૭૧૧૮
સહકાર	રૂ.૧૩૯૩૨૨	રૂ.૧૬૬૨૬૦	રૂ.૪૮૭૬	રૂ.૧૨૫૨૨
કલ્પસર	રૂ.૧૭૦૦૦	રૂ.૩૯૯૯૯	રૂ.૪૬૫૩૨	રૂ.૪૬૫૩૨
અન્ન નાગરિક	રૂ.૭૮૪૭૫	રૂ.૨૩૩૮૯૧	૦	રૂ.૨૫૦૬૦
કલાયમેટ ચેન્જ	રૂ.૧૭૮૪	રૂ.૫૬૯૯૧	રૂ.૧૦૭૮	રૂ.૮૦૫૧
મત્સ્યોદ્યોગ	રૂ.૩૧૪૫૨	રૂ.૩૪૨૭૪	રૂ.૫૬૧૭૯	રૂ.૬૮૭૯
પ્રવાસન	રૂ.૪૭૧૬૫	રૂ.૩૧૪૨૮	રૂ.૧૬૬૩૮	રૂ.૫૦૦૮
કાયદા	રૂ.૧૨૯૭૪૦	રૂ.૧૩૧૧૨૩	રૂ.૭૨૫૫૨	રૂ.૪૮૫૨

અમદાવાદ, બુધવાર
ગુરુવારથી ગુજરાત વિધાનસભાના બજેટ સત્રનો પ્રારંભ થઈ રહ્યો છે. શુક્રવારે નાણાં મંત્રી કનુભાઈ દેસાઈ વિધાનસભામાં વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧નું બજેટ રજૂ કરશે. એવી હકીકત બહાર આવી છે કે, વિધાનસભામાં સરકાર મોટા ઉપાડે જાહેરાતો કરે છે પણ પ્રજાકીય કામો પાછળ

અમદાવાદ, બુધવાર
શુક્રવારે વિધાનસભામાં સરકાર બજેટના મધ્યમથી ખેડૂતોથી માંડીને આમ જનતાને રિજવવા પ્રયાસો કરશે. વિધાનસભામાં સરકાર પ્રજાને લાભ મળે તે હેતુસર વિવિધ વિભાગોમાં અલગ અલગ બજેટ ફાળવવામાં આવે છે. છેલ્લા બે વર્ષના બજેટના આંકડા પરથી જાણવા મળ્યું કે, નર્મદાએ

બજેટમાં જોગવાઈ છતાં રૂ. ૧૬,૩૨,૨૨૮ લાખ ઓછા ફાળવ્યાં, વિવિધ વિભાગોમાં રૂ. ૭,૯૮,૧૩૧ લાખ વણવપરાયેલાં રહ્યા પુરતો ખર્ચ પણ કરતી નથી. છેલ્લા બે વર્ષના બજેટના આંકડા પરથી એવું તારણ બહાર આવ્યું કે, બજેટમાં સરકારે વિવિધ વિભાગોમાં નાણાકીય જોગવાઈ કરી તેના કરતાં ઓછા નાણાં ફાળવ્યા. એટલું જ નહીં, એક બાજુ, સરકાર સરકારી તાવફાઓ પાછળ કરોડોનો ધુમાડો કરે છે. બીજી બાજુ, સરકાર પ્રજાકીય કામો પાછળ પુરતી રકમ વપરાય તે પ્રત્યે ઝાડુ ધ્યાન આપતી નથી.

ગુજરાતની જવાબદારી સમાન છે. ખેડૂતોથી માંડીને ગુજરાતની જનતાને પાણીની તરસ છૂપાવવાની જવાબદારી જેના માથે છે તે નર્મદા વિભાગને સરકારે બજેટમાં જોગવાઈ રહી તેના કરતાં રૂ. ૪૪૪૦૯૮ લાખ ઓછા ફાળવ્યા હતાં. હિન્દુત્વના નામે મતો મેળવતી બાજુપ સરકારે યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડને બજેટમાં કરેલી જોગવાઈ

સ્રોત: ગુજરાત સમાચાર (તા. ૧૦-૨-૨૦)

સરકારે પોતાની કંપનીમાંથી ૧૧૦ ટકા મોઢા ભાવે વીજળી ખરીદી વીજ ગ્રાહકો પર ફરીવાર યુનિટ દીઠ ૩૬ પૈસાનો ભાવ વધારો ઝીંકતું GUVNL

(પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ, ગુરુવાર
ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ નિગમ લિમિટેડ-જીયુવીએનએલએ લિગ્નાઈટનો ઇમ્પલ્ટ તરીકે ઉપયોગ કરીને વીજળી પેદા કરતી તેની પોતાની જ કંપની કેએલટીપીએસ-૩ પાસેથી યુનિટદીઠ રૂ. ૫.૮૦ના ભાવે ૯ કરોડ યુનિટ વીજળી ખરીદીને તે જ ભાવે વીજળી ખરીદી છે.

કેએલટીપીએસ-૩માં યુનિટે રૂ. ૨.૮૦ના ભાવે પેદા થતી વીજળી ૫.૮૦ના ભાવે ખરીદી ગ્રાહકોને માથે ખર્ચબોજ વધાર્યો

આ સાથે જ વીજળીના એક યુનિટ પર લેવામાં આવતો કુલુઅલ પ્રાઈસ એન્ડ પાવર પરચેઝ એગ્રીમેન્ટ હેઠળનો યુનિટદીઠ બોજો વધીને રૂ. ૩.૬૧ થઈ ગયો છે. આ રીતે ૯ કરોડ યુનિટ વીજળીની ખરીદી કરી છે. કેએલટીપીએસનો પ્લાન્ટ ગુજરાત સરકારની જ બીજી કંપની ગુજરાત સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી કોર્પોરેશન લિમિટેડની દેખરેખ હેઠળ ઓપરેટ કરવામાં આવી રહ્યો છે. આ સાથે જ છેલ્લા પાંચ વર્ષથી વીજળીના દરમાં વધારો ન કરવાનો પોક્કળ દાવો સરકાર કરતી આવી હોવાનું સ્પષ્ટ થઈ ગયું છે. બીજાતરફ સરકારે વીજ ગ્રાહકોને માથે વીજદર વધારાના બોજો ઝીંકવાનું ચાલુ રાખ્યું છે. છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં આ જ મોડસ ઓપરેટી અપનાવીને ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ નિગમ લિમિટેડ હેઠળ સક્રિય વીજ વિતરણ

કંપનીઓએ ગુજરાતના ૧.૪૦ કરોડ ગ્રાહકોને માથે ૨૮ ટકાનો વીજદરનો વધારો ઝીંકી દીધો છે. ગુજરાત સરકારની વીજ વિતરણ કંપનીઓ દ્વારા નિરંકુશ પણ મોઢાભાવે વીજળીની ખરીદી કરવામાં આવતી હોવાથી ગુજરાતના ગ્રાહકોને માથે કુલુઅલ પ્રાઈસ એન્ડ પાવર પરચેઝ એગ્રીમેન્ટની ફોર્મ્યુલા હેઠળ યુનિટદીઠ ચાર્જ ઉપરાંત લેવાતો

સ્રોત: ગુજરાત સમાચાર (તા. ૧૦-૨-૨૦)

અમદાવાદમાં સિંગતેલનો ડબો રૂપિયા ૩૦૮૦ પહોંચ્યો સિંગતેલમાં સ્થાનિક માંગ ઘટવા છતાં ચાર દિવસમાં ડબ્બે રૂ. ૧૭૦નો વધારો

રાજકોટ, ગુરુવાર
દેશમાં કુલ પેદા થતી કુલ ૯૮ લાખથી ૧ કરોડ ૮૦ મગફળીમાં ૪૭ ટકા ગુજરાતમાં પાકે છે પરંતુ, રાષ્ટ્રમાં મોઢા તેલના ધવિત ખેલવા કારણે હવે ગરીબ જ નહીં, મધ્યમવર્ગના ગરીબોને આજે સિંગતેલના ડબ્બામાં વધુ રૂ. ૪૦ સાથે માર ગત ૪ દિવસમાં જ રૂ. ૧૭૦નો તોરિત વધારો ઝીંકી દીધો છે. અમદાવાદમાં તેલનો ડબો રૂ. ૩૦૮૦ જેટલો થઈ દબો છે.

સૂર્યમુખી, કપાસિયા, મકાઈ તેલ સસ્તું પડતા ગ્રાહકો તેના તરફ વળવા લાગ્યા, વધુ રૂ. ૪૦નો વધારો થતા ડબ્બાના રેકોર્ડ રૂ. ૨૮૯૦-૨૯૪૦

મગફળીની સીંગના પૂરી થવા આવે ત્યારે સામાન્યતઃ ભાવ ઓછા હોય પરંતુ, ગત સાતેકાદા-૨૦૨૨માં તેલના મહત્તમ રૂ. ૨૮૧૦ સુધી પહોંચેલા ભાવનો રેકોર્ડ ત્રણ ત્રણે છે. આજે રાજકોટ તેલ બજારમાં સિંગતેલ ૧૫ થી ૧૬ દિવસમાં ફરકે

નારીખ	સિંગતેલ	કપાસિયા	પામતેલ	સૂર્યમુખી
૧૨-૨-૨૩	૨૯૧૦-૨૭૭૦	૧૯૩૦-૧૯૮૦	૧૫૫૦-૧૫૫૫	૧૯૦૦-૧૯૫૦
૧૩-૨-૨૩	૨૯૬૦-૨૮૨૦	૧૯૪૦-૧૯૯૦	૧૫૭૦-૧૫૭૫	૧૯૦૦-૧૯૫૦
૧૪-૨-૨૩	૨૯૧૦-૨૮૭૦	૧૯૪૫-૧૯૯૫	૧૫૭૦-૧૫૭૫	૧૯૦૦-૧૯૫૦
૧૫-૨-૨૩	૨૯૫૦-૨૯૦૦	૧૯૪૫-૧૯૯૫	૧૫૬૦-૧૫૬૫	૧૯૦૦-૧૯૫૦
૧૬-૨-૨૩	૨૯૮૦-૨૯૪૦	૧૯૪૫-૧૯૯૫	૧૫૭૦-૧૫૭૫	૧૯૦૦-૧૯૫૦
૧૭ વધારો	૧૭૦ વધારો	૧૭૦ વધારો	૧૭૦ વધારો	૧૭૦ વધારો

કિલો નવા દીનના રૂ. ૨૮૯૦-૨૯૪૦ના વિક્રમી ભાવ નોંધાયો હતા. તેલના આ ભાવ વધારાથી મોટાભાગના સામાન્ય ખેડૂતોને કોઈ લાભ મળ્યો નથી. કારણ કે જ્યારે મગફળી બજારમાં મુશ્કેલીથી કતી ત્યારે ખેડૂતોને તેના રૂ. ૧૦૦થી ૧૩૦૦ના ભાવ જ મળ્યા છે. આ ભાવે જ્યાંભે, ટનભે મગફળી ખરીદી લેવાઈ છે. હાલ મગફળીના ભાવ ઘોડા ઉંચકાયા છે પરંતુ, મોટાભાગના ખેડૂતોએ તો તે ઓછા ભાવે વેચી દીધી છે.

સ્રોત: ગુજરાત સમાચાર (તા. ૧૦-૨-૨૦)

‘કૃત સંકલ્પ’ **૧૮** **૫, માર્ચ ૨૦૨૨**



ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસનું ૮૫ મું મહાધિવેશન

Published on every 5th and 20th every month

સૌને વ્યાપ સાથે ઉંધારણીય અધિકાર એ જ કૌએસ જો નિર્ધાર



R.N.I. No. 70957/1998 Postal Registration No. GAMC/1720/2021-23 Valid upto 31-12-2023 issued by the SSPO's Ahmedabad City Division, Permitted to post at Ahmedabad PSO on 5th & 20th of every month. Editor, Publisher and Printer : Hasmukh Patel, Printed on Behalf of the Krut Sankalp Trust from Sankalp Prakashan, Nr. S.L.U. College, Kochrab, Ahmedabad - 380006 & Printers at Payal Printers Income Tax, Ashram Road, Ahmedabad - 380015.